

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Бондар І.О.

студент,

Науковий керівник: **Лозовський О.М.**

кандидат економічних наук, доцент,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Визначення правильного стратегічного напрямку розвитку для підприємства є досить важливим, оскільки відбувається формування пріоритетів в його діяльності на відносно довгострокову перспективу. Для формування ефективної стратегії підприємства необхідно враховувати велику кількість, як зовнішніх, так і внутрішніх чинників впливу, при цьому акцентуючи увагу на тенденції розвитку ринку. Глибоке розуміння важливості цього моменту надасть можливість своєчасно реагувати на зміни в бізнес-середовищі, а також допоможе у формуванні конкурентних переваг підприємства. У зв'язку з цим, питання ефективності процесу розробки та реалізації конкурентної стратегії підприємства є актуальним.

Теоретичні та практичні аспекти проблем розвитку, стратегічного вибору і досягнення успіху компаній та організацій знайшли відображення у наукових працях багатьох зарубіжних та вітчизняних учених, зокрема П. Друкера, Г. Дмитренко, К. Ендрюса, Г. Мінцберга, Р. Майлза, М. Портера, В. Пономаренко, Р. Румельта, А. Стрікланда, К. Томпсона, Е. Чандлера, Д. Шендела, З. Шершньова та ін.

Стратегічний розвиток – це довготерміновий якісно визначений напрям розвитку організації, спрямований на закріплення її позицій, задоволення потреб споживачів та досягнення поставлених цілей [1, с. 24].

Стратегія є спрямовуючим вектором управління підприємством, і без її належного формування практично неможливо оминати проблеми під час здійснення виробничо-господарської діяльності у сучасному конкурентному ринковому середовищі. Сам процес розробки стратегії є доволі важким і трудомістким процесом, оскільки потребує значних витрат часу, праці та виконання комплексних розрахунків. Головною метою стратегії підприємства є максимізація його ринкової вартості та підвищення ефективності діяльності.

В науковій літературі існує велика кількість підходів до процесу розробки стратегії розвитку підприємства, так О. Віханський пропонує розглядати процес стратегічного управління як динамічну сукупність п'яти взаємозалежних процесів: аналізу конкурентного середовища; визначення місії і цілей; вибору типу конкурентної стратегії; виконання стратегії; оцінки і контролю виконання. За Ю. Івановим, процес стратегічного вибору складається з чотирьох етапів: оцінка існуючої стратегії, формування стратегії, оцінка ризику, вибір стратегічних альтернатив [2, с. 33].

Огляд економічної літератури свідчить, що серед вітчизняних і зарубіжних вчених відсутня єдина думка щодо послідовності етапів формування конкурентної стратегії підприємств, тому потрібно комплексно підійти до цього питання, доповнивши процес розробки конкурентної стратегії етапами, що пов'язані з подальшою її реалізацією (рис. 1).

Рис. 1. Процес розробки та реалізації стратегії розвитку підприємства

Чітке визначення місії і цілей підприємства вимагає врахування впливу внутрішнього і зовнішнього оточення. При цьому для розробки ефективної стратегії необхідно, щоб сформульовані

взаємообумовлені цілі були чіткими, зрозумілими, не суперечили основній меті функціонування підприємства та одна одній. А також були спрямовані на задоволення потреб певних категорій споживачів у високоякісних товарах і послугах, що дозволить забезпечити узгоджену та ефективну роботу на усіх рівнях підприємства по їхньому досягненню та сприятиме підвищенню ефективності його функціонування.

Етап формування стратегії може бути оснований на виборі однієї з базових стратегій розвитку: концентрованого зростання, інтегрованого зростання, диверсифікованого зростання чи скорочення. Вибір конкретної стратегії має ґрунтуватись на основі аналізу попередніх етапів та у відповідності до місії підприємства.

Розробляючи стратегію розвитку підприємства особливу увагу слід надати виробництву конкурентоспроможної продукції, мобілізації внутрішніх ресурсів, максимальному зниженню собівартості продукції, формуванню та оптимальному розподілу прибутку, ефективному використанню капіталу тощо. Загальна стратегія розвитку має включати не лише загальний план, а й чітке його обрахування та розрахунок фінансових показників.

Отже, розробка ефективної конкурентної стратегії є складним і багатогранним процесом, необхідною передумовою досягнення стійкого функціонування підприємства і має безперечну практичну цінність. Реалізація стратегії діяльності підприємства, з урахуванням ситуації на ринку та своєчасним аналізом та реагуванням на відхилення від цільових орієнтирів та реакцією на зовнішні й внутрішні зміни, дозволить підприємству сформувати та зміцнити свої конкурентні переваги та становище на ринку.

Список використаних джерел:

1. Довгань Л.Є. Стратегічне управління: навч. посібник / Л.Є. Довгань, Ю.В. Каракай, Л.П. Артеменко – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.
2. Харчук Т.В. Процес розробки конкурентної стратегії підприємства / Т.В. Харчук, Т.В. Хмель // Економіка и управление. – 2012. – № 2. – С. 32-37.